

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

10 november 1997

BELEIDSBRIEF

Landbouw, Tuinbouw en Visserij

Beleidsprioriteiten 1998

ingediend door de heer Eric Van Rompuy,
Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media

INHOUD

	Blz.
Deel I De land- en tuinbouwsector in Vlaanderen	3
1. Kenmerken van de Vlaamse land- en tuinbouw	3
2. Belangrijkste uitdagingen waarmee de Vlaamse land- en tuinbouwsector wordt geconfronteerd	5
Deel II Het Vlaams land- en tuinbouwbeleid	6
1. Algemeen beleidskader	6
2. Investeringsbeleid	7
3. Begeleiding van bedrijven	10
4. Landbouwworming	11
5. Landbouw – ruimte	13
6. Landbouw – milieu – natuur	13
7. Imagoverbetering van de land- en tuinbouwsector	15
8. Wetenschappelijk onderzoek in Land- en tuinbouw	15
9. Plattelandsontwikkeling (doelstelling 5b)	16
Deel III Naar een nieuw Europees landbouwbeleid	18
1. Naar een nieuw Europees landbouwbeleid	18
2. Standpunt omtrent het nieuwe Europese landbouwbeleid	19
Deel IV Het Vlaams visserij- en aquicultuurbeleid	22
1. Problematiek van de sector	22
2. Het visserijbeleid in 1997	23
3. Prioriteiten van het visserijbeleid 1998	23
Deel V Kerncijfers van de begroting Landbouw en Visserij	25
Deel VI Beknopt overzicht belangrijkste verwezenlijkingen beleidsdomein Landbouw en Visserij	26
Bijlage I	27
Bijlage II a Betoelating projecten Meetjesland (1994-1999) in BEF	28
Bijlage II b Betoelating projecten Westhoek – Middenkust – Zeevisserijgebied (1994-1999) in BEF	30

DEEL I : DE LAND- EN TUINBOUWSECTOR IN VLAANDEREN

1. Kenmerken van de Vlaamse land- en tuinbouw

Statistisch gezien is de landbouw in Vlaanderen een relatief kleine sector. Hij is goed voor 2,5% van het Bruto Gewestelijk product (BGP), met ongeveer 46.000 bedrijven en een tewerkstelling van om en bij 80.000 voltijdse en deeltijdse arbeidskrachten.

Om het werkelijk belang van landbouw voor de Vlaamse economie in te schatten moet de ganse productiekolom van toeleveringsbedrijf tot verwerkende industrie en commercialisatie in ogenschouw worden genomen. De voedingsindustrie in Vlaanderen alleen reeds kende in 1994 een omzet van 631 miljard F. De tewerkstelling bedroeg in deze sector in België in 1995 86.997 eenheden.

De eindproductiewaarde van de land- en tuinbouwsector in ons land schommelde de afgelopen jaren rond de 260 miljard F en wordt voor $\frac{3}{4}$ gerealiseerd in Vlaanderen.

De export van alle agro-voedingsproducten samen (land- en tuinbouwproducten + voedingswaren) vertegenwoordigde in 1996 een waarde van 528 miljard F tegen een import van 511 miljard F of een exportsaldo van 17 miljard F. $\frac{4}{5}$ van deze export is voor rekening van Vlaanderen.

De Vlaamse land- en tuinbouw heeft als gevolg van het Europees landbouwbeleid de afgelopen decennia grondige wijzigingen ondergaan. Bij het tot stand komen van de Europese marktregelingen heeft Vlaanderen vooral zijn heil gezocht in die bedrijfstakken waar Europa het minst regulerend optrad. Het zijn die deelsectoren, denk aan de tuinbouw en de varkenssector, waar de vrije markt het meest vrij spel heeft en waar het concurrentievermogen het meest op de proef wordt gesteld. Het zijn ook sectoren waarvoor weinig landbouwruimte nodig is. Op die manier is in Vlaanderen een landbouwsector gegroeid die gekenmerkt wordt door een sterke intensivering van de productie. De tendens tot extensivering van de productie kon door het gebrek aan ruimte in Vlaanderen niet gevolgd worden. Het arbeidsintensieve land- en tuinbouwbedrijf heeft zich getransformeerd naar kapitaalsintensieve ondernemingen met teeltspecialisatie.

De Vlaamse land- en tuinbouw wordt gekenmerkt door een zeer hoog technologisch niveau, met een grote productiviteit en een vrij goede productie-infrastructuur. Opleidingsniveau, mechanisatiegraad en het niveau van de voorlichting zijn zeer hoog. Dit resulteert in een zeer efficiënte benutting van de middelen.

In Europees perspectief heeft Vlaanderen een aandeel van slechts 0,7% van de landbouwbedrijven en 0,5% van de landbouwooppervlakte van de Europese Unie, maar daarmee wordt wel 2,5% van de productiewaarde van de land- en tuinbouwsector in de Europese Unie gerealiseerd. Dit betekent dat onze productie 5 maal zo intensief is als in de rest van Europa.

Een andere troef van de Vlaamse land- en tuinbouw is de ligging in de onmiddellijke nabijheid van grote koopkrachtige verbruikerscentra en dicht bij grote invoerhavens voor de aanvoer van landbouwgrondstoffen.

Beleidsbrief Landbouw

De laatste jaren is het blijkbaar zo wat bon ton geworden om denigrerend te doen over de traditionele sectoren van onze economie. Alsof alles wat traditioneel is ouderwets en voorbijgestreefd zou zijn.

De landbouwsector is in de context van de Vlaamse economie een traditionele sector, maar een traditionele sector die zich voortdurend aanpast aan de maatschappelijke en technologische evoluties en die op die manier kan wedijveren met de top in Europa en die zelfs op wereldniveau een niet onaanzienlijke plaats inneemt. Zo is het vooral Vlaanderen dat er voor zorgt dat België de vijfde exporteur van landbouwproducten en voedingsmiddelen is ter wereld.

EXPORT LAND- EN TUINBOUWPRODUCTEN EN VOEDINGSMIDDELEN IN 1995 <i>(in 1000 dollar)</i>	
USA	62,259,440
FRANKRIJK	40,699,970
NEDERLAND	36,890,040
DUITSLAND	24,681,900
BELGIË-LUXEMBURG	19,433,330
VERENIGD KONINKRIJK	14,611,590
ITALIË	14,586,980
CHINA	14,324,450
CANADA	12,788,890
AUSTRALIË	12,708,540

BRON : F.A.O.

2. Belangrijkste uitdagingen waarmee de Vlaamse land- en tuinbouwsector wordt geconfronteerd

- 1) De Vlaamse land- en tuinbouw moet inspelen op een steeds concurrentiëler wordende economische omgeving en dit zowel binnen de Europese Unie, als op internationaal vlak. Door de opkomst van de kennisintensieve maatschappij, moderne technologie, lage transportkosten en nieuwe doorbraken in telematica smelt de wereldeconomie meer en meer tot één geheel samen.
- 2) De Vlaamse land- en tuinbouw moet voortdurend alert zijn om in te spelen op nieuwe markten en nieuwe opportuniteiten. Permanente innovatie en vernieuwing moeten hierbij sleutelementen zijn.
Een goed commercialisatie-apparaat en een actief promotiebeleid moeten dit ondersteunen.
- 3) Er moet aandacht geschonken worden aan het feit dat door het kapitaalsintensief karakter, de schaalvergroting en de vernauwing van de productie de bedrijven financieel kwetsbaarder zijn geworden (cfr. crisis in de tomatensector). Vooral het gegeven dat als gevolg van het kapitaalsintensief karakter de overname door jonge bedrijfsleiders sterk bemoeilijkt wordt, baart zorgen.
- 4) Verder is het een uitdaging om de rendabiliteit die in de landbouwsector als geheel traditioneel vrij laag is op te krikken. Vooral de enorme verschillen tussen gelijkaardige bedrijven binnen een en dezelfde sector roepen ernstige vragen op.
- 5) Uitgaande van consumenten- en andere marktgegevens moet een kwaliteitsbeleid gevoerd worden zodat meer toegevoegde waarde kan gecreëerd worden en de marktpositie van de Vlaamse land- en tuinbouwproducten kan verbeterd worden.
- 6) Er moet in toenemende mate aandacht geschonken worden aan een aantal verzuchtingen van de brede samenleving zoals milieukwaliteit, natuurbehoud, dierenwelzijn,... . Door het intensief karakter van de landbouwproductie en door de grote bevolkingsdichtheid vergt dit in Vlaanderen dikwijls heel wat meer inspanningen dan in veel andere landen.
- 7) Wat de rechtszekerheid en bedrijfszekerheid betreft moet er gestreefd worden naar een betere afstemming van de wetgeving die randvoorwaarden oplegt aan de land- en tuinbouwsector. Op die manier zou een vereenvoudiging van de wetgeving moeten mogelijk worden. Bij het uitwerken van nieuw beleid moeten bij het afwegen van alternatieven steeds socio- economische elementen mee in rekening worden gebracht.

Er moet ook toenemende aandacht geschonken worden aan een aantal niet economische functies van landbouw, waarbij het bewoonbaar houden van het platteland en het onderhoud van de open ruimte belangrijk zijn.

Land- en tuinbouw hebben ook een rol te spelen in het behoud van het platteland. Het plattelandsbeleid dat Europa in AGENDA 2000 voor ogen heeft, is niet direct een antwoord op de problemen van het platteland in Vlaanderen. Het plattelandsbeleid van de Europese Commissie is er op gericht mensen en bedrijvigheid aan te trekken naar het platteland om dit platteland leefbaar te houden. In Vlaanderen zijn wij deze fase reeds voorbij. Beleidsdocumenten zoals het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen pleiten voor een omgekeerde beweging in de richting van de stad.

DEEL II : HET VLAAMS LAND- EN TUINBOUWBELEID

1. Algemeen beleidskader

Om aan al de uitdagingen die op de sector afkomen het hoofd te bieden zijn in de ganse land- en tuinbouwkolom structureel goed uitgeruste bedrijven nodig met aan het hoofd deskundige bedrijfsleiders die vlot toegang kunnen vinden tot de voor hen relevante informatie. Het is een beleidsoptie dat vooral bedrijven met een familiale dimensie hierbij optimale kansen moeten krijgen. De zorg voor een leefbare economie moet daarbij gepaard gaan met de zorg voor ecologie. Kortom er moet gestreefd worden naar duurzaamheid in al zijn facetten, zowel ecologische als economische.

Wat dit laatste betreft, heeft het beleid de afgelopen jaren getracht via tal van nieuwe wetgeving deze problemen te beheersen. Ook de technologie en de bedrijfsvoering worden steeds meer gericht op het oplossen van milieuproblemen.

Het Vlaams land- en tuinbouwbeleid zal gericht blijven naar :

- toekomstgerichte land- en tuinbouw-, toeleverende en verwerkende bedrijven die marktgericht produceren rekening houdend met de draagkracht van het milieu en de verzuchtingen van de brede samenleving o.m. inzake dierenwelzijn, kwaliteit van voedingsproducten, landschapsonderhoud,... ;
- een vlotte informatiedoorstroming van gegevens van de overheid en onderzoeksinstituten naar de sector en van de sector naar de samenleving ;
- een kwalitatief betere en op de actuele noden afgestemde landbouwvorming en omkadering;
- het zoeken naar de meest optimale organisatievorm binnen de sector zowel verticaal binnen de bedrijfskolom als horizontaal tussen bedrijven onderling; speciale aandacht zal hierbij uitgaan naar de opvolgingsproblematiek;
- het uitwerken van de wetgeving inzake milieu en ruimtelijke ordening die de bedrijfszekerheid niet in het gedrang brengt;
- het instandhouden van bestaande en het creëren van nieuwe toonaangevende productiecentra.

Dit laatste beleidspunt, het zich profileren als toonaangevend productiecentrum, is in het verleden misschien minder onder de aandacht gebracht.

Binnen de intensieve veehouderij en de diepvriesgroentensector maar ook in bijvoorbeeld de tomaten- en azaleasector is met behulp van ervaring en wetenschappelijk onderzoek in het verleden een kennissysteem opgebouwd. Dit systeem wordt onderhouden en doorgegeven via scholing en bedrijfsvoorlichting.

Een minimale kritische massa aan bedrijven is noodzakelijk om zich ten opzichte van de concurrentie als productiecentrum te kunnen profileren.

Andere voordelen van een dergelijk centrum zijn o.a. de leefbaarheid van toeleveringsbedrijven en de noodzakelijke concurrentie ertussen, de vorming van werknemers maar ook het genereren van starters en overnemers, de mogelijkheid een groot assortiment uit te bouwen en dit commercieel te benutten, de mogelijkheid tot verbeteren van de efficiëntie en tot het uitbouwen van samenwerking en overleg waaruit vernieuwing kan geboren worden.

2. Investeringsbeleid

Na een aanloop en overgangsfase na de regionalisering kent het Vlaams landbouw-investeringsfonds sinds medio 1996 een eigen Vlaamse regelgeving.

Reeds na één jaar werking is het duidelijk dat een vernieuwd Vlaams investeringsbeleid op zich alleen niet volstaat om landbouwers en tuinders aan te moedigen om te investeren zelfs al zijn er meevallers zoals de lage rentevoeten. Minstens even belangrijk zijn de algemene economische situatie in de landbouw en de toekomstverwachtingen in de diverse subsectoren. Ook de houding van de financiële instellingen en hun geloof in de diverse speculaties bepalen zeer sterk de investeringsbereidheid van de landbouwers en tuinders, maar uiteraard heeft ook het overheidsbeleid op andere vlakken (ruimtelijke ordening, milieu, ...) een belangrijke impact. De steun aan investeringen is maar één van de "omgevingsfactoren" die meespelen in de onderzoek- en overlegfase die een beslissing tot investeren voorafgaat. Wanneer er minder geïnvesteerd wordt, ligt dit dan ook niet noodzakelijk aan het investeringsbeleid.

De vaststelling dat er in het algemeen minder en veel voorzichtiger geïnvesteerd wordt en dat er blijkbaar een zekere terughoudendheid is om zich als land- of tuinbouwer te vestigen, verdient daarom bijzondere aandacht.

De teruggelopen investeringen in de tuinbouw zijn het gevolg van het feit dat de financiële problemen van de crisis in 1995 nog voor een stuk nawerken.

Een aantal kencijfers m.b.t. de VLIF-ondersteuning worden weergegeven in bijlage I.

Investeringen

Op het vlak van investeringen heeft de Vlaamse regelgeving zeker de verwachtingen van de land- en tuinbouwers ingelost. Producenten die op hun bedrijf werken aan de verbetering van de kwaliteit van de voortgebrachte producten, de bescherming van het milieu en de verbetering van het welzijn van de dieren, de verbetering van de arbeidsomstandigheden en de diversificatie van de activiteiten worden quasi zeker gesteund.

De normen om voor deze verrichtingen steun te verkrijgen zijn bijgesteld en versoepeld omdat de Vlaamse overheid niet enkel het verplichte gedeelte maar ook het facultatieve gedeelte van het Europees beleid maximaal toepast.

De soepeler houding ten aanzien van het verlenen van steun blijft nochtans onderhevig aan economische objectieven met een reëel verband tussen de ingezette middelen, kapitaal en arbeid en de opbrengsten.

Eerste installaties - bedrijfsovernames

Het vernieuwde Vlaamse beleid inzake steun aan de eerste installatie heeft de forse terugval van het aantal eerste installaties in de diverse sectoren niet kunnen stoppen, laat staan ombuigen. Het beleid staat hier in zekere zin voor een dualiteit. Enerzijds is het zeker de bedoeling interesse op te wekken bij jongeren om zich te vestigen als landbouwer of tuinder maar anderzijds moet de overheid er op toezien dat dit enkel gebeurt op goed gestructureerde bedrijven die een behoorlijk inkomen garanderen.

Sinds 1 januari 1997 worden strengere eisen inzake beroepsbekwaamheid opgelegd aan personen die zich wensen te vestigen als landbouwer of tuinder met steun van het VLIF. Meer dan vroeger is de land- en tuinbouw een kapitaalintensieve bezigheid en is het gevaar voor een falend reëel. De steun kan daarom alleen gaan naar personen die over de nodige kwalificaties beschikken om een bedrijf technisch en financieel te leiden. Het verwerven van een "installatie-atteest" als resultaat van een na-schoolse landbouwopleiding, een stage en een genormeerd examen is noodzakelijk voor iedereen die zich wil vestigen als landbouwer of tuinder en niet over de nodige kwalificaties op basis van landbouwdiploma's beschikt.

Bedrijven in moeilijkheden

Alhoewel het vernieuwde beleid in eerste instantie gericht is op het aanmoedigen van de eerste installaties en de investeringen in de sector, zal de Vlaamse regering het Vlaams landbouwinvesteringsfonds zoals in het verleden ook gebruiken voor specifieke acties wanneer bedrijven in een bepaalde sector of regio door uitzonderlijke omstandigheden financieel in moeilijkheden komen. Voor dergelijke maatregelen werd een specifiek kader gecreëerd in de nieuwe regelgeving ook al blijven eventuele horizontale maatregelen onderworpen aan een vrij omslachtige Europese goedkeuring.

Het afgelopen jaar kon de noodzaak van speciale maatregelen zich beperken tot een actie naar de gespecialiseerde pitfruitbedrijven. Deze bedrijven konden genieten van een uitstel van aflossing met verlenging van de waarborg. In totaal werd voor deze bedrijven voor ca. 100 miljoen fr. waarborg behouden die normaal zou vervallen zijn.

Verdere aanpassing van de VLIF-regelgeving en conclusies van de studie inzake de opvolgingsproblematiek

Alhoewel met de vernieuwde regelgeving de krachtlijnen vastgelegd werden van het beleid voor de eerstvolgende jaren is het noodzakelijk dit beleid en de resultaten ervan voortdurend te evalueren. De financiële middelen die de overheid ter beschikking stelt, dienen immers op de meest adequate manier ingezet ten gunste van de sector en de Vlaamse gemeenschap in het algemeen. Dit houdt een constante bevraging in omtrent de omvang en de modaliteiten van de steunmaatregelen.

Twee initiatieven kunnen in dit verband vermeld worden.

Er is de studie over de opvolgingsproblematiek in de land- en tuinbouwsector. De resultaten hiervan liggen thans voor. Op basis van de besluiten, inbegrepen beleidsvoorstellen, zal uitgemaakt worden of de financiële ondersteuning van de eerste installatie door de overheid optimaal plaats heeft, zoniet of er andere en beter aangepaste financieringswijzen moeten gecreëerd worden om tegemoet te komen aan de zich wijzigende structuren van land- en tuinbouwbedrijven.

Beleidsbrief Landbouw

Vennootschapsvorming bevorderen

Gelet op het kapitaalsintensief karakter van de Vlaamse land- en tuinbouw neemt het belang van de vennootschap in de land- en tuinbouw toe. De studie pleit ervoor de factoren die nu belemmerend werken naar vennootschapsvorming in de landbouwsector, weg te nemen. In dat verband zal worden onderzocht hoe, mede in het licht van de Europese regelgeving op dat vlak, de bestaande discriminaties in de VLIF-reglementering m.b.t. vennootschappen, kunnen worden weggewerkt.

Concreet betekent dit :

- nagaan in welke omstandigheden de overname van aandelen kunnen gesubsidieerd worden;
- een versoepeling inzake waarborgverlening bij vennootschappen.

Steun voor beginnende landbouwers in nevenberoep

Een andere vraag die gesteld wordt in de studie is of landbouwers in nevenberoep moeten uitgesloten blijven van VLIF-steun. In de huidige VLIF-regelgeving komen enkel landbouwers die hun land- en/of tuinbouwbedrijf in hoofdberoep uitbaten voor subsidiëring in aanmerking. Omwille van een grotere onzekerheid in de landbouw en het onder druk staan van de rendabiliteit wordt vastgesteld dat vele beginners hun bedrijf starten in nevenberoep om op termijn uit te groeien tot een volwaardig landbouwbedrijf of worden bedrijven gereduceerd tot nevenbedrijvigheid wat dan dikwijls een aanloop is tot de stopzetting van de activiteit.

De voor- en nadelen van het opnemen in de VLIF-reglementering dienen ernstig afgewogen te worden, de administratie zal gevraagd worden om in overleg met de landbouworganisaties een voorstel uit te werken, in het bijzonder voor bedrijfsleiders die van plan zijn hun bedrijf te laten ontwikkelen tot een volwaardig bedrijf.

Verplichte bedrijfsdoorlichting en opstellen ondernemingsplan

Verder pleit de studie er voor dat bij de overname stil wordt gestaan bij de toekomstkansen van het bedrijf dat wordt overgenomen. Het is van essentieel belang dat niet enkel aandacht besteed wordt aan de bedrijfsstructuur op het moment van de overname maar dat vooral rekening wordt gehouden met de groeikansen van het bedrijf en dat de randvoorwaarden correct worden ingeschat.

Meer dan in het verleden moeten kandidaat-land- en tuinbouwers deze overwegingen meenemen in hun voorbereiding op het beroep. Jonge land- en tuinbouwers moeten aangemoedigd worden om hun visie op hun bedrijf en zijn omgeving te verruimen. Daarom zal overwogen worden steun bij de overname van een bedrijf of bij de eerste vestiging als bedrijfsleider nog enkel te geven aan land- en tuinbouwers die hun bedrijf hebben laten doorlichten op bedrijfseconomisch, financieel en juridisch vlak. Een dergelijke doorlichting die moet uitmonden in een ondernemingsplan moet er op gericht zijn knelpunten m.b.t. de evolutie van het bedrijf te detecteren. Uitgaande van een opname van de situatie op het bedrijf moet een visie ontwikkeld worden over de evolutie ervan. Dit moet alleszins voorkomen dat bedrijven op middellange termijn vastlopen.

Daarnaast is de administratie op mijn verzoek bezig met een bijkomend onderzoek naar bepaalde aspecten van de regelgeving met als doel een instrument te bekomen waarmee nog beter ingespeeld kan worden op de sterk evoluerende noden en situaties in de land- en tuinbouw. Concreet behelst de opdracht :

Beleidsbrief Landbouw

- een onderzoek naar de mogelijkheden voor het verlenen van steun onder vorm van kapitaalpremies inclusief de voorwaarden die daarbij dienen opgelegd ;
- een onderzoek naar een mogelijke verruiming van de doelgroep die in aanmerking komt voor VLIF-ondersteuning ;
- de uitwerking van een regelgeving die moet toelaten, binnen het kader van de Europese regelgeving, sneller op te treden wanneer bedrijven ingevolge allerlei omstandigheden in financiële moeilijkheden geraken ;
- een onderzoek naar de opportuniteit van het wijzigen van bepaalde modaliteiten van de steunverlening teneinde het effect van een aantal factoren (rentevoet, duur en omvang krediet) op de steun te verminderen. Dit kan ondermeer via het veranderen van de minimum te dragen rentelast, de invoering van variabele maximumbedragen, het verlenen van kapitaalpremies e.d.

Investerings in de agro-voedingssector

In het kader van de Europese verordening 866/90 ter verbetering van de afzet en verwerking van landbouwproducten kan Europese steun worden verleend voor investeringen van bedrijven uit de agro-voedingssector.

In 1996 werden bij de laatst georganiseerde indieningsronde 102 individuele investeringsprojecten ingediend betrekking hebbend op 9 sectoren, namelijk : zuivel, vlees- en vleeswaren, pluimvee en eieren, granen, groenten en fruit, niet eetbare tuinbouwproducten (NET), aardappelen, industriële gewassen (vlas) en biologische producten. Het onderzoek van deze projecten werd in het najaar van 1996 afgerond. Voor de uiteindelijke beslissing is het echter wachten op het akkoord van de Commissie met een noodzakelijke wijziging van de indicatieve verdeling van de financiële middelen over de sectoren op het programmaniveau. Tevens werden bijkomende financiële middelen gevraagd uit de EU-reserve, hetgeen van belang is voor de hoogte van de toe te kennen steun. Het standpunt van de Commissie aangaande beide punten wordt verwacht eind 1997.

De huidige programmeringsperiode loopt over de periode '94-'99. Als beleidsondersteunend element naar de tweede helft van deze periode ('97-'99) toe, dient een tussentijds evaluatieverslag opgesteld. Hiertoe wordt een externe evaluator ingeschakeld. In afwachting van dit verslag maar vooral omdat de nog beschikbare middelen ontoereikend zijn, worden momenteel geen nieuwe projecten toegelaten.

3. Begeleiding van bedrijven

Begeleiding van bedrijven in financiële moeilijkheden

Het is in de vorige hoofdstukken reeds benadrukt : de moderne land- en tuinbouwbedrijven worden steeds kapitaalsintensiever en vandaar ook kwetsbaarder. Tegelijk maakt de land- en tuinbouw structureel een moeilijke periode door. Het inkomen in de landbouw staat onder druk, in de ene sector al meer dan in de andere. Een toenemend aantal bedrijven komt hierdoor in financiële moeilijkheden. Hoewel het aantal faillissementen in de land- en tuinbouw steeds beperkt gebleven is, nemen de kansen op ernstige financiële problemen voor de bedrijven toe.

Beleidsbrief Landbouw

Juist omdat deze problemen in het verleden beperkt waren in aantal, is nooit een systematisch begeleidingssysteem van bedrijven in moeilijkheden in werking gesteld.

In het verlengde van de inspanning die de overheid zich getroost voor de voorbereiding op het beroep via de landbouwworming, van de financiële ondersteuning van de bedrijfsovernames en de steun voor investeringen ter verbetering van de rendabiliteit van bestaande bedrijven via het VLIF, is er voor de overheid ook een taak weggelegd voor de ondersteuning van de bedrijven die, ondanks de genoemde inspanningen, in financiële moeilijkheden belanden of zelfs aan bedrijfsbeëindiging toe zijn. De Vlaamse overheid is bij de gedwongen bedrijfsbeëindiging van landbouwbedrijven trouwens rechtstreeks betrokken partij via de gegeven gewestwaarborg.

De Vlaamse overheid heeft daarom een stimulans willen geven tot begeleiding van de bedrijven in moeilijkheden: enerzijds de technische of economische begeleiding van de bedrijven waar de kansen nog ten goede kunnen keren en anderzijds een specifieke, meer juridisch en sociaal gerichte begeleiding van de bedrijven die niet meer te redden vallen.

Op 29 april 1997 heeft de Vlaamse regering haar principiële goedkeuring gehecht aan een ontwerp-besluit betreffende steun aan de begeleiding van landbouwbedrijven in financiële moeilijkheden.

Dit ontwerp-besluit bevindt zich momenteel nog steeds voor goedkeuring bij diensten van de Europese Commissie.

De regeling komt er op neer dat bedrijven die een bepaald minimuminkomen niet halen, zich zullen kunnen wenden tot een erkend centrum voor bedrijfsbegeleiding. Dit centrum zal het bedrijf doorlichten en een gepaste begeleiding voorstellen. Zowel de doorlichting als de voorgestelde begeleiding zullen, mits goedkeuring van het dossier, voor betoelaging in aanmerking komen.

4. Landbouwworming

De permanente landbouwworming steunt in Vlaanderen op de erkenning van vormingscentra en de subsidiëring van een aantal typen vormingsactiviteiten.

In 1996 betoelaagde de Vlaamse Gemeenschap 17.849 uren aan cursussen, 10.662 uren aan korte vorming en 2.429 uren aan voordrachten.

De prioriteiten van het beleid inzake landbouwworming liggen in een opwaardering van de kwaliteit van de vorming en meer aandacht voor het milieu. Wat de opwaardering van de kwaliteit van de vorming betreft worden aanhoudend inspanningen geleverd om de permanente vorming zo efficiënt mogelijk af te stemmen op de doelgroep.

De permanente landbouwworming werd eind 1995 een eerste maal doorgelicht. Uit deze doorlichting bleek dat de regelgeving voldoet, maar dat voor bepaalde aspecten dient te worden bijgestuurd, met voornamelijk een betere afstemming van de vorming op de hoofddoelgroep van land- en tuinbouwers. In 1997 werd aansluitend bij deze conclusies met een doelmatigheidsanalyse van de vorming gestart, die zeker tot in 1998 zal verderlopen.

Beleidsbrief Landbouw

Tevens werd een onderzoeksproject naar de behoeften aan permanente vorming bij de Vlaamse land- en tuinbouwers opgenomen in het Programma Beleidsgericht Onderzoek. Dit project zou tegen begin 1999 moeten afgerond zijn. Hierdoor zal een beter beeld ontstaan van de werkelijke behoeften aan vormingsactiviteiten van de hoofddoelgroep van land- en tuinbouwers, zodat er ook meer gericht zal kunnen op ingespeeld worden.

De landbouwvorming wordt de komende jaren ook betrokken bij de totstandkoming van de EDUFORA, die het gevolg zijn van het globaal beleidsplan “permanente vorming” van de Vlaamse regering, in het kader van het principe “levenslang en levensbreed leren”. De administratie zal hier voor de betrokken landbouwvormingscentra een ondersteunende rol spelen. Dankzij dit beleidsplan “permanente vorming” zal de positie van de landbouwvorming te midden van de andere bestaande vormen van permanente vorming duidelijker omschreven worden.

In september 1997 bracht de Vlaamse Land- en Tuinbouwraad een advies uit over de organisatie van de landbouwvorming. De Raad pleitte o.a. voor een herdefiniëring van de doelgroep en van de rol van de vormingscentra.

De Commissie voor permanente vorming in de landbouwsector, die als adviesorgaan met de sector dienst doet, werd in 1997 officieel opgericht. Ook via dit orgaan worden de thema's van de vormingsactiviteiten beter afgestemd op de reële noden zodat de beschikbare middelen optimaal worden benut. In het gebruik van de middelen is er een verschuiving naar de stages, ten koste van de activiteiten die ingericht worden voor nevengroepen aan de hoofddoelgroep en de liefhebbers.

Sedert 1996 is de aangekondigde opwaardering van de B-cursussen operationeel. De B-cursussen zijn de cursussen die toegang verlenen tot de steunverlening van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds bij de eerste vestiging op een bedrijf. Zij moeten gevolgd worden door jonge landbouwers die geen landbouwopleiding van minstens hoger secundair onderwijs hebben genoten.

Voortaan moet deze groep van jonge landbouwers een installatieattest voorleggen om voor de tussenkomst in aanmerking te komen. Om dit attest te bekomen moet de kandidaat een (algemene) vestigingscursus type B1 en een specialisatiecursus type B3 volgen, afhankelijk van de genoten opleiding aangevuld met een stage van tweemaal twee weken op een landbouwbedrijf. Het installatieattest wordt afgeleverd na het slagen voor een installatieattestproef die provinciaal georganiseerd wordt onder voorzitterschap van de ALT. De eerste proeven vonden in 1997 plaats. Het positief effect op de kwaliteit van de cursussen kan niet ontkend worden. In 1998 zal verder gewerkt worden aan de kwaliteit van de gevolgde stages.

In de permanente landbouwvorming wordt voortaan meer aandacht geschonken aan milieuaspecten. Met drie erkende centra voor landbouwvorming werden milieuprojecten uitgewerkt die voor een bedrag van 22 miljoen F worden ondersteund. Deze projecten houden in dat een aantal vormingsactiviteiten (cursussen, werkgroepen rond demonstratiebedrijven en stages) ingericht worden die specifiek betrekking hebben op een milieubewuste bedrijfsvoering. Voor deze activiteiten kan de ALT rekenen op de medefinanciering van de E.U. in het kader van E.G.-verordening 2078/92.

5. Landbouw - ruimte

De Vlaamse regering keurde eind september 1997 de krachtlijnen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) definitief goed. Rekening houdend met de huidige agrarische bedrijfsstructuur en de maatschappelijke aanspraken op het gebruik van de open ruimte wordt het huidige agrarische grondgebruik zo maximaal mogelijk behouden voor beroepslandbouw (750.000 ha). Bij de verdere uitwerking van het RSV (afbakening in gewestelijke, provinciale en gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen) zal het behoud van deze krachtlijnen minutieus dienen te worden opgevolgd.

De landbouw-macrostructuur die in het RSV wordt beschreven zal door gepaste positieve en structuurondersteunende maatregelen, zowel op ruimtelijk, sectoraal als intersectoraal vlak, dienen te worden onderbouwd. Hiervoor is een belangrijke rol weggelegd voor de Permanente Horizontale Werkgroep ALT, AROHM, AMINAL.

In het RSV wordt de mogelijkheid voorzien om agrarische bedrijvenzones af te bakenen wat vooral voor de tuinbouwsector kansen biedt naar gemeenschappelijke water- en energievoorziening.

Naar analogie met de ondersteuning van de uitrusting van bedrijventerreinen zal nagegaan worden op welke manier de uitrusting van dergelijke agrarische bedrijvenzones kan ondersteund worden.

6. Landbouw - milieu - natuur

Code goede landbouwpraktijken

Op mijn voorstel en dat van de Vlaamse minister van leefmilieu werd door de Administratie Land- en tuinbouw een Code van goede landbouwpraktijken voor nutriënten uitgewerkt. Deze code is noodzakelijk om tegemoet te komen aan de EG-richtlijn 91/676 inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen. Tevens moet deze code een prioritaire aanvulling zijn inzake een op duurzaamheid gericht milieubeleid.

De Code goede landbouwpraktijken in verband met de bestrijdingsmiddelen is nog in bespreking.

De richtlijnen, tips en technieken die verzameld zijn in deze code dienen praktisch en economisch haalbaar te zijn en tegelijkertijd de land- en tuinbouwers toe te laten een ernstige bijdrage te leveren aan de vermindering van de milieuverontreiniging met behoud van de economische rendabiliteit.

Het opstellen van de code is dus geen eindpunt, het is een eerste realisatie die nu moet doordringen in de praktijk. Onder andere met dit doel voor ogen wordt in elke provincie een cel duurzame landbouw opgericht. Deze cel zal in elke provincie als informatiecentrum fungeren in verband met milieuvriendelijke productietechnieken en de toepassing van deze technieken stimuleren.

Beleidsbrief Landbouw

E.G.-verordening 2078/92 milieuvriendelijke landbouwproductiemethoden

De ALT zal de EG-verordening 2078/92 uitvoeren op het vlak van

- genetische diversiteit
- stimuleren van groenbedekking
- mechanische onkruidbestrijding in maïs
- registratie en vermindering van bestrijdingsmiddelen en meststoffen

De nodige wetgevende initiatieven hiervoor werden binnen de ALT voorbereid.

De uitvoering zal toevertrouwd worden aan de in elke provincie gevestigde cellen duurzame landbouw.

Ze zullen de administratie verzorgen die verbonden is aan de uitvoering van deze maatregelen, maar zullen ook de landbouwers begeleiden bij deze uitvoering.

Provinciale cellen duurzame landbouw

De provinciale cellen duurzame landbouw krijgen de belangrijke taak toegeschoven om milieuvriendelijke productiemethoden en investeringen in de Vlaamse land- en tuinbouw te stimuleren. Zij zullen een informatiecentrum zijn voor de landbouw i.v.m. de technische en bedrijfseconomische aspecten van milieuvriendelijke productietechnieken en investeringen.

De code goede landbouwpraktijken voor de nutriënten die thans klaar is en de code goede landbouwpraktijken bestrijdingsmiddelen die in voorbereiding is, zal door de provinciale cellen uitgedragen worden.

De uitvoering van de EG-verordening 2078/92 door de ALT zal eveneens aan hen toevertrouwd worden.

Bij de uitvoering van deze 2 opdrachten zal er ongetwijfeld een informatiestroom van praktijkervaringen ontstaan naar de provinciale cellen toe die van daaruit weer zijn weg zal vinden naar de land- en tuinbouwers.

Voor het uitvoeren van deze nieuwe taken werden 5 ingenieurs aangeworven.

EG-verordening 2080/92 bebossing van landbouwgronden

Het Vlaamse luik van de EU-steunregeling voor bosbouwmaatregelen in de landbouw werd in uitvoering gebracht. Dit luik voorziet in de subsidiëring van de bebossing van landbouwgronden.

De uitvoering gebeurt door de afdeling Bos en Groen. De ALT verleent waar gevraagd zijn medewerking.

Via het voorafgaand advies van de ALT wordt nagegaan of bij de premieaanvraag de bescherming die door de pachtwetgeving aan de pachter wordt geboden gevrijwaard blijft. Indien de aanvraag uitgaat van een beroepslandbouwer wordt eveneens nagegaan in welke mate de aanvraag overlapt met het ondersteuningsbeleid van het VLIF.

7. Imagoverbetering van de land- en tuinbouwsector

Via het Vlaams Informatiecentrum (VILT) voor de land- en tuinbouw waaraan de Vlaamse overheid haar medewerking verleent werd een studie over het imago van land- en tuinbouw bij het groot publiek uitgevoerd. De resultaten ervan werden in brede kring verspreid. Acties tot verbetering worden voorbereid.

VILT startte met de uitgave van VILT-info brochures, waaraan telkens een specifiek dossier werd toegevoegd. Tot eind september 1997 werden aldus 4 nummers verspreid op 3.600 exemplaren naar beleidsverantwoordelijken, pers en diverse geledingen van de sector.

VILT stimuleerde bezoeken aan land- en tuinbouwbedrijven door scholen en verenigingen.

VILT maakte een didactisch pakket over landbouw op en maakte dit over aan alle lagere scholen en kleuterscholen in Vlaanderen.

VILT werkt mee aan televisie-uitzendingen van de VTM op zondagnamiddag om de sector beter kenbaar te maken bij het grote publiek.

Voor 1998 is een verderzetting van al deze acties voorzien en staan ook nieuwe initiatieven op de agenda zoals een reizende tentoonstelling, opmaken van persdossiers die inspelen op de actualiteitsthema's.

8. Wetenschappelijk onderzoek in Land- en tuinbouw

Voor 1997 beschikt de Vlaamse minister bevoegd voor landbouw over een trekkingsrecht van 75.000.000 Bef. op de kredieten voor beleidsgericht onderzoek.

De volgende thema's werden weerhouden :

- sterkte/zwakte analyse van de Vlaamse land- en tuinbouw in de EU
- behoefte aan permanente vorming van de Vlaamse land- en tuinbouwer
- kwaliteit van witloof
- kwaliteit van tomaten
- actiepunten voor de reductie van methaan en ammoniakemissie
- haalbaarheidsstudie van de reductie van geur- en ammoniakemissie op stalniveau
- structurele aanpassingen voor de Vlaamse varkenshouderij
- reductie van conventionele bestrijdingsmiddelen
- invloed van milieumaatregelen op de productie van grasland en groenvoedergewassen.

Uit deze lijst blijkt duidelijk dat de zwaartepunten liggen op :

- het verwerven van een diepgaande kennis van de Vlaamse land- en tuinbouw
- de sterke sectoren : tuinbouw en varkenshouderij
- het verwerven van kennis i.v.m. milieuproblemen.

Wat dit laatste punt betreft geeft de ALT invulling aan een aantal acties die voorzien werden in het Milieubeleidsplan 1997-2001.

Beleidsbrief Landbouw

Bij het toewijzen van onderzoeksprojecten die deze thema's trachten in te vullen zal de beleidsrelevantie en de wetenschappelijke waarde van de onderzoeksprojecten een belangrijke rol spelen.

De goedgekeurde onderzoeksprojecten zullen, afhankelijk van project tot project, over een periode van 1, 2 of 3 jaar gerealiseerd worden.

9. Plattelandsontwikkeling (doelstelling 5b)

Binnen de EU worden de drie Structuurfondsen, met name het E.S.F. (Europees Sociaal Fonds), het E.F.R.O. (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling) en het E.O.G.F.L. (Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw) ingezet rond een aantal doelstellingen. Het bevorderen van de plattelandsontwikkeling (doelstelling 5b) beoogt de ontwikkeling van het platteland op sociaal en economisch vlak met respect voor de eigenheid van dit platteland, daarbij vertrekkend van de eigen troeven waarover de betrokken streek beschikt.

In Vlaanderen werden de Westhoek en het Meetjesland als doelstelling 5b gebied erkend.

Begin 1996 werden de goedgekeurde plattelandsontwikkelingsplannen voor deze gebieden in uitvoering gebracht. Hiertoe werden de nodige toezichts- en managementscomités opgericht. Specifiek voor de landbouwsector werd per gebied een landbouwadvisiegroep gecreëerd waarin naast de administratie, de beroepsorganisaties en andere landbouwactieve instellingen aanwezig zijn. Voor ieder opgestart project werd voor de opvolging en begeleiding een projectgroep opgericht waarin de producenten ruim vertegenwoordigd zijn.

Prioritair voor beide gebieden is het consolideren van de tewerkstelling in de sector land- en tuinbouw, in de toeleveringssector en in de handelende en verwerkende sector. Dit wordt voor beide gebieden onder meer beoogd via een reconversie in de landbouwproductie (o.m. naar groenten en boomkwekerijproducten), een versterking van de agro-industrie, het bewerkstelligen van een industriële mestverwerkingsbedrijf en de optie op het ter beschikking stellen van voldoende oppervlaktewater voor irrigatie tot realiseren van voormelde reconversie.

Inmiddels zijn verschillende projecten in uitvoering waarbij het gecreëerde landbouwcentrum en de landbouwmanager een coördinerende rol vervullen. In dit landbouwcentrum werden trouwens ook een aantal ondersteunende diensten ondergebracht inzake milieuadvies, intensieve begeleiding van bedrijven in nood en stimuleren van de afzet van hoeveproducten. Een aantal projecten i.v.m. diversificatie, reconversie en teeltverbetering werden overkoepelend voor beide gebieden opgevat, waarbij verschillende accenten gelegd werden naargelang de eigenheid, de specifieke problematiek en de mogelijkheden van het 5b-gebied.

In 1997-1998 zal verder gestreefd worden naar een toenemende betrokkenheid van de handelende en verwerkende sector van de land- en tuinbouwproducten om zo verzekerd te zijn van een duurzame uitwerking van de projecten. Dit zal ondermeer aangemoedigd worden door naast de land- en tuinbouwers, vertegenwoordigers van de agrovoedingssector in de projectgroepen te betrekken waardoor de basis wordt gelegd voor het aantrekken van investeringen in deze sector.

Beleidsbrief Landbouw

Een belangrijke zorg blijft het betrekken van zoveel mogelijk land- en tuinbouwers uit de diverse land- en tuinbouwspeculaties bij de projecten opdat de financiële stimuli zo ruim mogelijk zouden vruchten afwerpen.

Een overzicht van de betoelaagde projecten (toestand per 30.09.'97) in de Westhoek en het Meetjesland werden bijgevoegd in bijlage II.

DEEL III : NAAR EEN NIEUW EUROPEES LANDBOUWBELEID

1. Naar een nieuw Europees landbouwbeleid

Op Europees niveau heeft de Europese Commissie met AGENDA 2000 het debat geopend over een nieuwe wijziging van het Europees landbouwbeleid.

Aanleidingen zijn : de voor het begin van volgende eeuw geplande uitbreiding van de Europese Unie, de nakende nieuwe onderhandelingen omtrent de wereldhandel en de nieuwe Europese budgettaire periode die ingaat vanaf het jaar 2000.

De krachtlijnen van een vernieuwd Europees landbouwbeleid zijn volgens de Europese Commissie als volgt samen te vatten :

- 1) De Europese landbouw moet zijn rol als uitvoerder kunnen blijven spelen ook na de nieuwe GATT-onderhandelingen in 1999. De Commissie ziet de groeiende wereldmarkt als een positieve uitdaging. De huidige ondersteuning van de export en het huidig prijsniveau kan daarbij niet gehandhaafd worden. Bovendien moet om met concurrentiëlere prijzen actief te kunnen zijn op de wereldmarkt gekozen worden voor competitiviteit.
- 2) Een verlaging van het prijsniveau stelt onmiddellijk het probleem van de manier waarop dit zal gecompenseerd worden en de middelen die men daar voor ter beschikking heeft. Volgens de Commissie zullen de prijsdalingen niet langer voor honderd procent via directe inkomsten worden gecompenseerd. De totale steun per bedrijf zou tot bepaalde maxima worden beperkt.
- 3) De Europese Commissie ziet ook het belang van het plattelandsbeleid stijgen en wil een betere coherentie tussen het markt- en structuurbeleid.
- 4) Er moet ook dringend iets gedaan worden aan de complexiteit van het Europees landbouwbeleid. Ter bestrijding van de fraude is een vereenvoudiging meer dan nodig.
- 5) Tot slot vindt de Commissie dat de motivering van de steun aan de landbouw moet aangepast worden.

Nu het sociaal en politiek gewicht van de landbouwsector daalt moet er meer dan in het verleden aangetoond worden dat de landbouwsteun de ganse Europese bevolking ten goede komt. De in vergelijking met andere sectoren hoge steun voor de landbouw moet aanvaardbaar worden gemaakt voor de ganse gemeenschap.

Daarom moet er meer ingespeeld worden op de bekommernissen van de publieke opinie omtrent het leefmilieu, het landschapsonderhoud, de kwaliteitsproblematiek van voedsel en de voedselzekerheid.

2. Standpunt omtrent het nieuwe Europese landbouwbeleid

Navolgend standpunt inzake het landbouwluik van AGENDA 2000 werd door de Vlaamse Land- en Tuinbouwraad unaniem aangenomen.

Doelstellingen.

De EU Commissie geeft aan dat het Gemeenschappelijk landbouwbeleid er op gericht moet zijn :

1. het concurrentievermogen te verbeteren, zowel op de eigen markt als daarbuiten, om ervoor te zorgen dat de producenten uit de EU volledig profiteren van positieve ontwikkelingen op de wereldmarkt ;
2. voedselveiligheid en voedselkwaliteit te garanderen, welke beide punten een fundamentele verplichting zijn ten opzichte van de consumenten ;
3. de landbouwbevolking een redelijke levensstandaard te verzekeren en bij te dragen tot de stabiliteit van de landbouwinkomens ;
4. milieudoelstellingen te integreren in het Gemeenschappelijk landbouwbeleid ;
5. alternatieve inkomens- en arbeidsmogelijkheden te scheppen voor landbouwers en hun gezinnen; de EU-regelingen in dat verband te vereenvoudigen.

Vlaanderen kan deze algemene doelstellingen voor een groot stuk onderschrijven maar is van oordeel dat er onvoldoende duidelijkheid wordt geschapen over welk type van landbouw de Europese Commissie voor ogen heeft voor de volgende eeuw.

Vlaanderen is zich tevens bewust van het feit dat de toetreding van nieuwe lidstaten tot de EU en het nakend handelsoverleg in het kader van de Wereldhandelsorganisatie vanaf 1999 een verdere hervorming van het Gemeenschappelijk landbouwbeleid zouden kunnen noodzakelijk maken.

De verdere inschakeling van Europa in een onder impuls van de nieuwe informatietechnologie steeds concurrentiëler en vrijer wordende wereldhandel is van kapitaal belang voor onze welvaart. Bovendien kan Europa de vraag van nieuwe lidstaten om toe te treden tot de EU niet negeren. Het biedt een historische kans op blijvende welvaart en stabiliteit in Europa.

Er moet evenwel over gewaakt worden dat de aanpassingsproblemen voor de Vlaamse land- en tuinbouwconomie, die het zich openstellen naar de wereldmarkt en de uitbreiding naar Oost-Europa eventueel met zich mee kan brengen, maximaal worden opgevangen.

Prijs- en inkomensbeleid

Gezien er zowel voor het systeem van prijsondersteuning als het systeem van directe inkomenssteun pro's als contra's zijn, vindt Vlaanderen het niet opportuun beide systemen lijnrecht tegenover elkaar te stellen.

Vlaanderen is van mening dat in de graan- en zadensector, waar de wereldmarktprijzen en de prijzen op de Europese markt relatief sterk naar elkaar zijn toegegroeid, het systeem van directe inkomenssteun versterkt kan toegepast worden door de prijzen op wereldmarktniveau te brengen, mits daaraan een volledige inkomenscompensatie wordt gekoppeld.

Beleidsbrief Landbouw

Voor de overige sectoren waar het verschil tussen wereldmarktprijs en interne Europese marktprijs nog zeer substantieel is - vooral in de melksector is dit zo - is het behoud van de huidige prijsondersteuning meer dan verantwoord.

Wanneer Europa de prijsondersteuning verder zou afbouwen dan kan dit maar voor zover hieraan twee belangrijke voorwaarden worden gekoppeld :

1. de directe steun moet de prijsverlagingen volledig compenseren
2. alle producenten moeten op dezelfde manier worden behandeld, (excessen moeten evenwel vermeden worden)

Op dit vlak schieten de huidige Commissievoorstellen duidelijk tekort en kunnen ze daarom door Vlaanderen niet aanvaard worden. Onder gelijkblijvende marktomstandigheden leiden de huidige voorstellen van Agenda 2000 tot een aanzienlijk inkomensverlies voor de landbouwsector in Vlaanderen. Vlaanderen wordt bovendien relatief benadeeld t.o.v. andere regio's omdat productieve en intensieve bedrijven in de voorstellen van de EU- Commissie negatief worden gediscrimineerd.

De enige rechtvaardige manier om de directe steun te verdelen is een compensatie evenredig aan de totale productiehoeveelheid. Plafonds om bepaalde excessen te vermijden kunnen wel aanvaard worden.

Akkoord met de stelling dat steun enkel kan toegekend worden aan bedrijven die de milieuwetgeving nakomen.

Het is echter niet aangewezen een koppeling te maken tussen het milieubeleid en het markt- en prijsbeleid. Elk beleid heeft zijn eigen verantwoordelijkheid en finaliteit. Bovendien zou een koppeling de regelgeving nodeloos ingewikkeld maken, terwijl iedereen, inclusief de Commissie, pleit voor een drastische vereenvoudiging van de regelgeving.

Er kan niet akkoord gegaan worden met het principe dat bij het verlenen van directe inkomenssteun bijkomende milieuvoorwaarden zouden worden opgelegd. Op die manier wordt het compensatieprincipe van directe inkomenssteun volledig ondergraven.

Er kan bovendien niet akkoord gegaan worden met het feit dat intensieve landbouw hoewel die beoefend wordt met respect voor het milieu en de natuur gediscrimineerd wordt t.o.v. een extensieve landbouw, die omdat hij extensiever is niet noodzakelijk milieuvriendelijker kan genoemd worden. Het is niet alleen de input van grondstoffen en energie die bepalend is of een productiesysteem al of niet milieuvriendelijk is, maar meer nog de manier waarop ermee wordt omgegaan. De kwaliteit van het bedrijfsmanagement en daarmee onlosmakelijk verbonden de opleiding van de bedrijfsleider zijn hierbij van doorslaggevende aard.

Plattelandsbeleid - Structuurbeleid

De EU Commissie stelt in AGENDA 2000 voor om het proces dat met de hervorming in 1992 op gang werd gebracht en dat nu grondig en meer algemeen wordt toegepast door nog meer over te gaan van prijsondersteuning naar directe steun, te begeleiden door de ontwikkeling van een coherent plattelandsbeleid. Dit geldt voornamelijk voor de plattelandsgebieden gelegen in de nieuwe doelstelling 1 en 2 gebieden.

Hoewel AGENDA 2000 omtrent dit beleid nog eerder vaag blijft, lijkt een eerste lezing van dit hoofdstuk alarmerend voor Vlaanderen.

Beleidsbrief Landbouw

Het valt te vrezen dat er in Vlaanderen nauwelijks of geen plattelandsgebieden volgens de definities van de EU-Commissie zullen overblijven.

Vermits daarnaast de Europese steunverlening voor structuurverbetering in de landbouwsector nog slechts in beperkte mate mogelijk zou zijn in de overige gebieden, kan dit enorme gevolgen hebben voor de Europese steun die momenteel gegeven wordt in het kader van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds. Deze steun bedraagt ongeveer 40% van het totale VLIF-budget van om en bij de 2,5 miljard F.

Het komt er op aan de Commissie duidelijk te maken dat het een illusie is te denken dat de gebieden waarvan men verwacht dat de land- tuinbouwsector er mee de concurrentie moet aangaan op wereldniveau dit van vandaag op morgen zullen kunnen zonder structurele hulp.

De Commissie gaat met een dergelijke werkwijze voorbij aan de structurele problemen die gepaard gaan met het beoefenen van land- en tuinbouw in een verstedelijkt gebied, waar gezien de hoge bevolkingsdichtheid zwaardere maatschappelijke eisen worden gesteld aan de sector dan elders.

Het is absoluut noodzakelijk dat er op Europees niveau structurele hulp voorzien blijft voor gebieden met een intensief landbouwkarakter. Europa moet meehelpen om bepaalde handicaps eigen aan een landbouw in een verstedelijkt gebied weg te nemen of althans de maatregelen nemen om te verhinderen dat de Vlaamse landbouw in een ongunstige gediscrimineerde positie moet wedijveren met zijn concurrenten elders in de Europese Unie.

DEEL IV : HET VLAAMS VISSERIJ- EN AQUICULTUURBELEID

1. Problematiek van de sector

In het raam van het Meerjarig OriëntatieProgramma (MOP) van de Europese Unie, werd de vissersvloot afgebouwd van 218 vaartuigen met een totale capaciteit van 27.687 BRT en 81.431 KW in 1992 tot 146 vaartuigen (exclusief Scheldevisseren) met 20.178 BRT en 63.540 KW per 31/12/1996, mede door het verlenen van beëindigingspremies door de Vlaamse overheid in de periode 1992-94. Ondanks het feit dat het aantal vaartuigen in beperkte mate blijft dalen, betekent dit voor 1996 een stabilisatie voor wat betreft de globale capaciteit van de vloot in ton en KW. Dit neemt niet weg dat in 1997 een 4-tal nieuwe vissersschepen (vervangingsniewbouw) in de vaart kwamen.

De gedwongen afbouw van de vloot in de laatste 5 jaar staat uiteraard in direct verband met de steeds groter wordende neerwaartse druk op de TAC's¹ en de daarmee samengaande door de EU ingestelde visquota. Opeenvolgend werden deze quota voor de voornaamste vissoorten (tong/schol) verminderd. De visprijzen, die in 1995-'96 onder druk stonden door goedkope importen, kenden evenwel voor de belangrijkste soorten platvis een heropflakking. Toch blijft de prijsvorming van andere soorten, o.m. garnaal, problematisch.

De neerwaartse spiraal bij de vloot van de laatste vijf jaar veroorzaakt uiteraard ook een vermindering van de perspectieven voor kandidaat-reders. De belangstelling voor een visserijopleiding blijft laag, maar kan in de toekomst aan belang winnen door de ondersteuning van de instapmogelijkheden voor jongeren door het recent ingestelde Financieringsinstrument voor de Visserij- en Aquicultuursector (FIVA).

Het kapitaalintensief karakter van de rederij maakt het jongeren uiterst moeilijk om als schipper zelf eigenaar of mede-eigenaar van het vaartuig te worden waarmee zij hun brood verdienen. Te koop gestelde vaartuigen zijn nog steeds gegeerd door buitenlanders, te meer daar in Vlaanderen de sector als weinig attractief ervaren wordt; met een buitenlandse bemanning wordt dan op het Belgisch quotum gevist en steevast in het buitenland geveild, waarbij in eigen land geen toegevoegde waarde gecreëerd wordt. Ook de afstand van de visgronden tot de eigen vissershavens bevordert de aanlandingen in het buitenland; het transport van vis per vrachtwagen naar de thuishavens biedt hier evenwel gedeeltelijk een oplossing.

In deze context blijkt de samenwerking tussen de vismijnen, nochtans behoorlijk uitgerust, onvoldoende. Dit gebrek aan samenwerking verhindert een opwaardering van onze havens op commercieel vlak en bemoeilijkt uiteindelijk het in stand houden van een complex van visserijgebonden ondernemingen.

Voor een dynamisering van de sector is meer toekomstperspectief noodzakelijk en voldoende zekerheid inzake inkomensvoorziening op middellange termijn. In deze context zou een meer bedrijfseconomisch gericht quotabeheer van essentieel belang kunnen zijn; dit aspect van het visserijbeleid valt echter buiten de Vlaamse bevoegdheid.

¹ Total Allowable Catch: totaal toegestane vangsten van een vissoort in een bepaald gebied.

2. Het visserijbeleid in 1997

Het Vlaamse visserijstructuurbeleid in 1997 werd gekenmerkt door een overgangssituatie. Het besluit van 24 november 1993 betreffende de ondersteuning van de zeevisserij en de aquicultuur werd ingekaderd binnen het nieuw Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquicultuursector (FIVA), dat bij decreet van het Vlaams Parlement van 30 april 1997 werd ingesteld. Het biedt de mogelijkheid om de steun, meer bepaald voor de eerste installatie, aanzienlijk uit te breiden.

De nieuwe besluiten m.b.t. installatie en investeringen in het kader van het FIVA zullen na het doorlopen van alle wettelijke procedures in werking treden in het laatste trimester van 1997.

Zodoende werden een 5-tal investeringsprojecten, die nog vóór 31/12/96 werden ingediend, voor een bedrag van 27,5 Mio F. betaald in het kader van voormeld besluit van de Vlaamse regering van 24 november 1993.

De aandacht blijft verder uitgaan naar nieuwe visserijtechnieken en methoden, naar de experimentele visserij: in 1997 werden een tweetal projecten uit 1996 verlengd, en een nieuw project werd betaald. Telkens gaat het om vissen op niet gequoteerde vissoorten, hetgeen een additioneel, weliswaar seizoengebonden, inkomen bezorgt aan een gedeelte van de vissersvloot.

Ook binnen de 5b-programmering werden een aantal projecten i.v.m. visserij goedgekeurd, o.m. praktijkgericht onderzoek naar nieuwe visserij-technieken en nieuwe technologie. Zij werden betaald met zowel Europese als Vlaamse middelen.

In het kader van het Pescaprogramma werd het Visserij-informatiecentrum te Nieuwpoort vanaf het begin van het jaar operationeel, waarbij persoonlijke voorlichting centraal staat. Vanaf medio 1997 worden de publicaties van het centrum in de ruime sector verspreid.

In 1997 worden verder investeringsprojecten betaald met FIOV-steun in het kader van *Verord. 3699/93 tot vaststelling van de criteria en voorwaarden voor de structurele bijstand van de Gemeenschap in de sector visserij/aquicultuur en verwerking/afzet van de producten daarvan*. In totaal werden aldus sedert 1994 een 100-tal projecten inzake structuurverbetering betaald met globaal nagenoeg 500 miljoen BF EU-steun.

3. Prioriteiten van het visserijbeleid 1998

Met de creatie van het FIVA in 1997, zal 1998 het eerste volledige werkjaar zijn van het Financieringsinstrument. Prioritaire aandacht gaat dus naar het operationeel maken van alle voorziene mogelijkheden van het nieuwe Financieringsinstrument.

Het FIVA zal, mede door de overheidswaARBorg, een stimulans uitmaken voor een dynamische visserij. Dezelfde faciliteiten worden geboden aan de aquicultuursector. Deze sector kon immers sedert 1985 niet meer van (V)LIF-steun genieten en zal nu van ruime steunmaatregelen kunnen genieten zoals de rederijen. Zodoende wordt met deze ondersteuning de basis gelegd voor een substantiële groei in deze activiteit die vooralsnog qua omvang te marginaal gebleven is.

Beleidsbrief Landbouw

Naast de steunmogelijkheden voor modernisering en vernieuwbouw van vissersvaartuigen gaat de aandacht eveneens uit naar het verwerven door de rederijen van een werkatelier in de vissershavens, zodat de band van het vaartuig en zijn thuishaven bestendig wordt.

De grote nieuwigheid in de FIVA-regelgeving is de ondersteuning van de instapmogelijkheid van jongeren in het beroep, o.m. door de overname/aankoop van vaartuigen, zodat terecht kan gehoopt worden dat zich een nieuwe dynamiek zal ontwikkelen in hoofde van de jonge visserijbevolking.

Aansluitend met de investeringssteun van het FIVA zal aan de investeringsprojecten van vissersvaartuigen en aquicultuurprojecten aanvullend een maximale E.U.-steun (FIOV) worden toegekend in het kader van Verord. 3699/93. Daarnaast zal ook voor de andere voorziene actiegebieden, “visverwerking” en “uitrusting van vissershavens” de ondersteuning verder gezet worden.

Bij de besteding van Europese middelen (FIOV) zal het “Informatie- en begeleidingscentrum”, gesubsidieerd binnen het “Pesca”-programma, verder ontwikkeld worden. Het dient de motor te zijn voor allerlei initiatieven van samenwerking, imagovorming, labeling van verse visserijproducten en innovaties in de sector.

Aansluitend zullen visserijprojecten binnen het 5b-programma “Westhoek-Middenkust-Zeevisserijgebied” o.m. ook met betrekking tot reconversie aangemoedigd worden, gezien vooralsnog de aanwending van de financiële middelen in deze context te gering bleef.

Als bijzonder aandachtspunt zal het Europees Visserijbeleid op de voet gevolgd worden en met de federale overheid gezocht worden om het vlootbeleid, met als pijlers steun aan de investeringen, de licenties en de quota's, gecoördineerd aan te pakken om zodoende beter in te spelen op de geboden opportuniteiten.

Beleidsbrief Landbouw

DEEL V : KERNCIJFERS VAN DE BEGROTING LANDBOUW EN VISSERIJ

(in miljoen frank)

	1995	1996	1997	1998
Landbouwinvesteringsfonds	2.600,0	2.623,5	2.600,0	2.564,2
Landbouwvorming	121,3	120,2	121,9	121,9
Plattelandsontwikkeling	68,7	93,7	145,0	145,0
Bedrijfsbegeleiding en bedrijven in moeilijkheden	-	-	8,0	8,0
Introductie Milieuvriendelijke landbouwproductiemethoden :				
1) vorming	-	-	-	26,0
2) ondersteuning	-	-	-	33,5
Subsidies i.v.m. het land- en tuinbouwbeleid	-	-	10,0	10,0
Werkingskosten	29,8	24,3	15,7	15,7
Zeevisserij en aquicultuur	-	75,0	150,0	150,0

Beleidsbrief Landbouw

DEEL VI : BEKNOPT OVERZICHT BELANGRIJKSTE VERWEZENLIJINGEN BELEIDSDOMEIN LANDBOUW EN VISSERIJ

<i>Thema</i>	<i>Beleidsprincipes</i>	<i>Legistieke oplossing</i>	<i>Inwerkingtreding</i>
Vlaams landbouwinvesteringsfonds	• maximale aandacht voor milieu en diepte investeringen • extra aandacht voor opvolgings- en overnameproblematiek • strengere eisen inzake beroepsbekwaamheid	• aanpassing VLIF-reglementering • studie universiteit Gent omtrent overnameproblematiek • aanpassing VLIF-reglementering	• 4 juli 1996 • voorstelling 22 oktober 1997 • 1 januari 1997
Steun bedrijven in moeilijkheden	• opvangen crisis in glastuinbouw- en fruitsector • begeleiding van bedrijven in moeilijkheden	• regeling met betrekking tot uitstel van aflossing van kapitaal en interesten met behoud van waarborg • besluit van de Vlaamse regering	• najaar 1995 (glastuinbouw) • najaar 1996 en voorjaar 1997 • goedkeuring Vlaamse regering 29 april 1997
Landbouwvorming	• verbeteren kwaliteit • meer aandacht voor leefmilieu, dierenwelzijn	• aanpassing besluit • door invoeren installatieattest verplichte stage en uniform examen wordt B-cursus opgewaardeerd	• 13 december 1995 • 1 juli 1997
Informatieverstrekking over land- en tuinbouw	• verbeteren informatiedoorstroming over landbouw	• oprichting vzw VILT (Vlaams informatiecentrum voor land- en tuinbouw) • steun AGRIS	• begin 1996 opgericht, begin 1997 operationeel • sinds begin 1997 operationeel vnl. varkenssector
Plattelandsontwikkeling	• operationeel maken programma's Westhoek en Meetjesland		• begin 1996
Adviesorganen	• Oprichting Vlaamse Land- en Tuinbouwraad	• goedkeuring besluit	• februari 1996 - installatie
Bebossing landbouwgronden	• Uitvoering Europese maatregel terzake	• goedkeuring besluit	• 26 juli 1996
Wetenschappelijk onderzoek in land- en tuinbouw	• Opstarten van dit onderzoek	• bekomen van de nodige middelen • opstarten procedures	
Visserij ondersteuning	• opvangen via een besluit van de taken van GIMVINDUS • uitwerken nieuw omvattend financieringsinstrument	• goedkeuring besluit • decreet • principiële goedkeuring uitvoeringsbesluiten door de Vlaamse regering	• 2 april 1996 • decreet aangenomen door Vlaams parlement op 13 mei 1997 Inwerkingtreding 1 januari 1997 • 23 juli 1997

BIJLAGE I

Overzicht van de aanvragen om VLIIF-tussenkoms van 01/04/1992 tot 31/12/1996

DOSSIERS INGEDIEND					
	van 01/04/1992 tot 31/03/1993	van 01/04/1993 tot 31/03/1994	van 01/04/1994 tot 31/03/1995	van 01/04/1995 tot 31/03/1996	van 01/01/1996 tot 31/12/1996
Aantal ingediende dossiers	<u>3.305</u>	<u>2.187</u>	<u>2.332</u>	<u>2.136</u>	<u>2.549</u>
particulieren :	<u>3.294</u>	<u>2.172</u>	<u>2.318</u>	<u>2.126</u>	<u>2.538</u>
landbouw :	<u>2.149</u>	<u>1.452</u>	<u>1.456</u>	<u>1.422</u>	<u>1.848</u>
tuinbouw :	<u>1.145</u>	<u>720</u>	<u>862</u>	<u>704</u>	<u>690</u>
coöperatieven :	<u>11</u>	<u>15</u>	<u>14</u>	<u>10</u>	<u>11</u>
					<u>0.43%</u>
Ingediend kredietvolume	<u>15.693.342.095</u>	<u>9.995.034.837</u>	<u>11.031.672.678</u>	<u>8.850.336.792</u>	<u>10.133.650.498</u>
particulieren :	<u>15.091.862.095</u>	<u>9.053.384.837</u>	<u>10.609.772.678</u>	<u>8.535.413.652</u>	<u>9.061.050.498</u>
landbouw :	<u>9.633.299.330</u>	<u>6.210.551.669</u>	<u>6.708.759.874</u>	<u>5.921.313.922</u>	<u>6.618.967.780</u>
tuinbouw :	<u>5.458.562.765</u>	<u>2.842.833.168</u>	<u>3.901.012.804</u>	<u>2.614.099.730</u>	<u>2.442.082.718</u>
coöperatieven :	<u>601.480.000</u>	<u>941.650.000</u>	<u>421.900.000</u>	<u>314.923.140</u>	<u>1.072.600.000</u>
					<u>10.58%</u>

BIJLAGE II a**Betoelaging projecten MEETJESLAND (1994-1999) in BEF**

Toestand 30.09.1997

Titel project	Promotor	Omschrijving	Totale kosten	Steun Vlaamse Gemeenschap	EOGFL-steun
Maatregel : Inventarisatie en waardering van het agrarisch productiepotentieel en van de interne en externe agrarische infrastructuur					
Inventarisatie Landbouw	Provinciale dienst voor Land-en tuinbouw	Inventarisatie agrarisch productiepotentieel en infrastructuur	8.803.500	4.401.750	4.401.750
Maatregel : Demonstratie en voorlichtingsprojecten inzake diversificatie					
Graszaadvermeerdering Meetjesland	Rijksstation voor Plantenveredeling	Bevordering van de graszaadteelt in het kader van de reconversie	5.374.323	2.687.162	2.687.162
Actieplan boomkwekerij	Proefcentrum voor sierteelt-Proeftuin boomkwekerij	Ondersteuning en verdere uitbouw van de bosboomkwekerij	11.500.000	5.750.000	5.750.000
Stimulering pootgoedteelt	VZW Interprovinciaal Centrum voor de aardappelteelt	Bevordering van de pootgoedteelt door praktijkgerichte demonstratie en voorlichting in het kader van de reconversie	6.313.000	3.156.500	3.156.500
Actieplan groenteteelt	VZW Provinciaal centrum voor de Groenteteelt Oost-Vlaanderen	Bevorderen van de groenteteelt door praktijkgerichte demonstratie en voorlichting	10.729.681	5.364.841	5.364.841
Actieplan bloemisterij	Proefcentrum voor sierteelt Proeftuin voor de boomkwekerij	Intensieve begeleiding van bestaande bedrijven en ondersteuning van de startende bedrijven (accent op de laurierteelt)	6.400.000	3.200.000	3.200.000
Cichoreiteelt	Luc Pauwels nv	Introductie van de cichoreiteelt als alternatief voor de suikerbietenteelt	4.344.884	2.172.442	2.172.442
Marketingsondersteuningseenheid land- en tuinbouw - luik marktverkenning	EROV	Het verspreiden van marktinformatie naar de sectoren bosboomkwekerij en laurierteelt toe	3.116.650	1.558.325	1.518.325
Biologische landbouw	BLIVO	Bevorderen van de biologische landbouw door voorlichting	1.200.000	600.000	600.000
Maatregel : Praktijkgericht landbouwonderzoek en bedrijfsvoorlichting					
Duurzame melkveehouderij	Rijksstation voor Plantenveredeling	Uitgaande van 10 pilootbedrijven die integraal worden gevolgd, worden technieken en methoden op punt gesteld en ge vulgariseerd met het oog op een milieuvriendelijke en economisch rendabele duurzame melkveehouderij	10.816.772	5.408.386	5.408.386
Bodemmonitoring suikerbieten	Bodemkundige dienst van België	Praktijkgericht onderzoek naar teelttechnische maatregelen om de winbaarheid van suiker te verbeteren en aldus deze teelt in het 5b-gebied te kunnen behouden	6.298.159	3.149.078	3.149.078
Diversificatie consumptieaardappelen	VZW Interprovinciaal Proefcentrum voor de aardappelteelt	Diversificatie van de productiemogelijkheden bij de consumptieaardappelteelt door demonstratie en voorlichting	6.300.000	3.150.000	3.150.000
Agrinet	Agris c.v.	Stimulering van het gebruik van een elektronische krant betreffende landbouw in het 5b-gebied, met aansluitend uitbouw van eigen 5b-gerichte berichtgeving	8.970.000	4.485.000	4.485.000
Optimalisatie kwaliteit en afzetmogelijkheden mest	ABS	Via voorlichting de landbouwer helpen met mestmanagement op zijn bedrijf	5.026.000	2.172.550	2.172.550

Beleidsbrief Landbouw

Kleinschalige waterzuivering op land- en tuinbouwbedrijven	Provinciale landbouwkamer van Oost-Vlaanderen	Onderzoek, demonstratie en voorlichting ten einde aan het probleem van de afvalwaters op melkveebedrijven een milieuvriendelijke en economisch rendabele oplossing te geven,	5.166.000	2.478.000	2.478.000
Tarrabeheersingspolitiek voor de zware poldergronden van de suikerbietplanters van het Meetjesland	Coördinatiecomité van bietenplanters vzw	Testen van een aantal technische aanpassingen op een bestaande bietenrooimachine en oplaadmachine met het oog op een maximale tarraverwijdering uit de bieten op het veld	1.757.000	490.000	490.000
Maatregel : Uitbouw en ondersteuning van hoevetoerisme en natuureducatieve elementen (nog geen goedgekeurde projecten)					
Maatregel : Creatie van een landbouwcentrum					
Landbouwcentrum	VZW Provinciaal centrum voor de Groententeelt Oost-Vlaanderen	Uitbouw van een landbouwcentrum dat de draaischijf is voor alle 5b-projecten met uitgave van een trimestrieel magazine	19.210.000	9.605.000	9.605.000
Milieuadviesdienst	Stichting van Hemelryck	Organisatie van een Landbouwmilieu-adviesdienst	10.400.000	5.200.000	5.200.000
Bedrijven in nood	VZW crisis en armoede in land- en tuinbouw	Opsporing en begeleiding van landbouwbedrijven in moeilijkheden tot voortzetting van de activiteit en behoud van de werkgelegenheid	5.090.000	2.545.000	2.545.000
Landbouwcentrum fase II	VZW Provinciaal centrum voor de Groententeelt Oost-Vlaanderen	Uitbreiding landbouwcentrum met administratieve kracht en verhoging van het aantal exemplaren van het 5b-magazine	2.365.000	1.182.500	1.182.500
Creatie, stimuleren van de afzet en commercialisatie van hoeveproducten	Katholiek Vormingswerk van Landelijke Vrouwen	Creëren, stimuleren en commercialisatie van hoeveproducten	5.983.000	2.991.500	2.991.500
Maatregel : Inplanting van een bedrijfcentrum voor agrovoedingsbedrijven en een industrieel mestverwerkingsbedrijf ter ondersteuning van de sterk geconcentreerde varkensproductie-bedrijvigheid (nog geen goedgekeurde projecten)					
		TOTAAL GOEDGEKEURDE PROJECTEN	145.163.969	71.748.033	71.708.034

Beleidsbrief Landbouw

BIJLAGE II b**Betoelaging projecten Westhoek - Middenkust - Zeevisserijgebied (1994 - 1999) in BEF**

Toestand 30.09.1997

Titel project	Promotor	Omschrijving	Totale kosten	Steun Vlaamse Gemeenschap	EOGFL-steun
Maatregel : Inventarisatie en waardering van het agrarisch productiepotentieel en van de interne en externe agrarische infrastructuur					
Inventarisatie agrarisch productiepotentieel en infrastructuur	Rijksstation voor Landbouwtechniek	Inventarisatie agrarisch productiepotentieel en infrastructuur	9.635.782	4.817.891	4.817.891
Maatregel : Demonstratie en voorlichtingsprojecten inzake diversificatie					
Bevorderen van de groente- en kruidenteel	West-Vlaamse Proeftuin voor industriële groenten v.z.w.	Bevorderen van de groente- en kruidenteel door praktijkgerichte demonstratie en voorlichting	27.505.000	13.752.500	13.752.500
Stimulering van pootgoedteelt	Interprovinciaal Centrum voor de aardappelteelt	Bevorderen van de pootgoedteelt door praktijkgerichte demonstratie en voorlichting in het kader van de reconversie	11.738.000	5.869.000	5.869.000
Graszaadvermeerdering Westhoek	Rijksstation voor Plantenveredeling	Bevordering van de graszaadteelt in het kader van de reconversie	10.023.700	5.011.850	5.011.850
Stimuleren van de sierteelt	West-Vlaamse Proeftuin voor industriële groenten v.z.w.	Praktijkgerichte onderzoek en voorlichting naar een aantal potentiële sierteelgewassen aangepast aan klimaat en bodem	7.610.000	3.805.000	3.805.000
Teeltadviseringssysteem vollegrondsgroenten	Bodemkundige dienst van België	Ontwikkeling van een teeltadviseringssysteem voor groenten ten einde het gebruik van pesticiden te beperken en de financiële opbrengst te verhogen	12.774.772	6.387.386	6.387.386
Duurzame varkenshouderij in de Westhoek : fase 1	Provinciaal Verbond voor Dierenziektebestrijding vzw	Opzetten van een integrale ketenbewaking in de varkenshouderij in de Westhoek, uitgaande van 10 pilootbedrijven, waarbij een economisch rendabele productie beoogd wordt die vrij is van residuen, toxines en voor de mens schadelijke bacteriën	9.979.728	4.989.864	4.989.864
Stimuleren van de teelt van aardbeien, aardbeienplant-goed en kleinfruit	West-Vlaamse Proeftuin voor industriële groenten v.z.w.	Bevordering van de teelt van aardbeien, aardbeiplantgoed en kleinfruit door demonstratie en voorlichting in het kader van de reconversie	7.890.000	3.945.000	3.945.000

Beleidsbrief Landbouw

Bevordering van de biologische land- en tuinbouw in de Westhoek-Middenkust	Provinciaal Centrum voor Landbouw en Milieu (PROCLAM) v.z.w.	Bevordering van de biologische land- en tuinbouw uitgaande van de bestaande kernen in de Westhoek, in het kader van de reconversie naar een duurzame landbouw, dit gebeurt door demonstratie en voorlichting	7.107.000	3.253.500	3.253.500
Maatregel : Praktijkgericht landbouwonderzoek en bedrijfsvoorlichting					
Duurzame melkveehouderij Westhoek	Provinciaal Centrum voor Landbouw en milieu	Uitgaande van 10 pilootbedrijven die integraal worden gevolgd, worden technieken en methoden op punt gesteld en ge vulgariseerd met het oog op een milieuvriendelijke en economisch rendabele duurzame melkveehouderij	12.224.000	6.112.000	6.112.000
Bodemmonitoring suikerbieten Westhoek	Bodemkundige dienst van België	Praktijkgericht onderzoek naar teelttechnische maatregelen om de winbaarheid van suiker te verbeteren en aldus deze teelt in het 5b-gebied te kunnen behouden	8.905.000	4.452.500	4.452.500
Stimulering diversificatie en milieuvriendelijke teelt in grondgebonden glastuinbouw	West-Vlaamse Proeftuin voor industriële groenten v.z.w.	Stimulering diversificatie en milieuvriendelijke teelt in grondgebonden glastuinbouw door demonstratie en voorlichting	11.866.000	5.933.000	5.933.000
Diversificatie van de productiemogelijkheden bij de consumptieaardappelteelt	West-Vlaamse Proeftuin voor de aardappelteelt PCA	Diversificatie van de productiemogelijkheden bij de consumptieaardappelteelt door demonstratie en voorlichting	11.700.000	5.850.000	5.850.000
Kwaliteitsverbetering hopteelt + stimulering hopteelt op lage stelling	West-Vlaamse Proefcentrum voor de landbouw	Demonstratie en voorlichting inzake Kwaliteitsverbetering hopteelt + stimulering hopteelt op lage stelling en dwerghop, ten einde deze teelt in het 5b-gebied te behouden en uit te breiden	12.977.500	6.488.750	6.488.750
Behandeling van afvalwaters op melkveebedrijven	Provinciaal Centrum voor Landbouw en Milieu (PROCLAM) v.z.w.	Onderzoek, demonstratie en voorlichting ten einde aan het probleem van de afvalwaters op melkveebedrijven een milieuvriendelijke en economisch rendabele oplossing te geven,	5.859.000	2.929.500	2.929.500
Duurzame varkenshouderij in de Westhoek : fase 2	Provinciaal Verbond voor Dierenziektebestrijding vzw	Uitgaande van 10 pilootbedrijven die integraal worden gevolgd, worden technieken en methoden op punt gesteld en ge vulgariseerd met het oog op een milieuvriendelijke en economisch rendabele duurzame varkenshouderij	12.009.560	5.904.780	5.904.780

Beleidsbrief Landbouw

Demonstratie en Voorlichting rond mechanisatie in functie van de rendabiliteit en kwaliteit	Praktijkcentrum voor Land- en Tuinbouw vzw	Koepelproject waarin nieuwe technieken en vormen van mechanisatie of automatisering worden voorgesteld aan promotoren van andere projecten	6.760.000	3.380.000	3.380.000
Maatregel : Uitbouw en ondersteuning van hoefveterisme en natuureducatieve elementen (nog geen goedgekeurde projecten)					
Maatregel : Creatie van een landbouwcentrum					
1e fase uitbouw Landbouwcentrum	West-Vlaamse Proeftuin voor industriële groenten vzw	Uitbouw van een landbouwcentrum dat de draaischijf is voor alle 5b-projecten met uitgaven van een trimestrieel magazine	27.825.000	13.912.500	13.912.500
Onderzoek tot uitbouw van een agrovoedingscluster	GOM West-Vlaanderen	Onderzoek naar de noodzaak en mogelijkheid tot vestiging van een onderzoekslabo ten behoeve van agro-voedingsbedrijven in Ieper	1.875.500	937.750	937.750
Organisatie van een Landbouwmilieu-adviesdienst	vzw Stichting Van Hemelryck	Organisatie van een Landbouwmilieu-adviesdienst	13.162.000	6.581.000	6.581.000
Bedrijven in nood - intensieve bedrijfsbegeleiding	vzw Crisis en armoede in land- en tuinbouw	Opsporing en begeleiding van landbouwbedrijven in moeilijkheden tot voortzetting van de activiteit en behoud van de werkgelegenheid	9.256.000	4.628.000	4.628.000
Creëren, stimuleren en commercialisatie van hoeveproducten	KVLV	Creëren, stimuleren en commercialisatie van hoeveproducten	10.699.000	5.349.500	5.349.500
AGRINET	Agris vzw	Stimulering van het gebruik van een elektronische krant betreffende landbouw in het 5b-gebied, met aansluitend uitbouw van eigen 5b-gerichte berichtgeving	17.763.000	8.881.500	8.881.500
Jongerenbegeleider land- en tuinbouw Westhoek	vzw Crisis en armoede in land- en tuinbouw	Sociale, informatieve en oriënterende begeleiding van de overname van landbouwbedrijven met het oog op een bestendiging van de werkgelegenheid in de landbouwsector in het 5b-gebied	5.327.000	2.663.500	2.663.500
Begeleidingsproject Tuinbouw Afzetcoöperatie Westhoek	Afcowest C.V.	Opstart van de afzetcoöperatie Afcowest financieel en logistiek ondersteunen	5.900.000	2.950.000	2.950.000
Maatregel : Inplanting van een bedrijvencentrum voor agrovoedingsbedrijven en een industrieel mestverwerkingsbedrijf ter ondersteuning van de sterk geconcentreerde varkensproductie-bedrijvigheid (nog geen goedgekeurde projecten)					
Maatregel : Toegepast Visserij-onderzoek en ontwikkeling					
Aquacultuuronderzoeks- en ontwikkelingsproject - regio Middenkust	vzw Pronad	Ontwikkelings- en onderzoeksproject i.v.m. oesterkweek	13.680.000	5.475.000	5.475.000
		TOTAAL GOEDGEKEURDE PROJECTEN	292.052.542	144.261.271	144.261.271